

Vývoj a historie sociální práce ve městě Kroměříž

Město Kroměříž má bohatou historii a jeho první písemná zmínka pochází již z roku 1107. Chudinská péče v Kroměříži byla nejdříve neinstitutionalizovaná, provozovala ji církev, řády, později farnosti. Již v roce 1920 byla založena Česká provincie Kongregace Milosrdných sester svatého Vincence de Paul, která řídila nemocnici. Pacienti bývali většinou vysokého věku a těžce

nemocní. V letech 1908–1911 vznikala také nemocnice v Kroměříži. Následně se vyvinula institucionalizovaná chudinská péče, která byla po dlouhou dobu jediným nástrojem sociální ochrany obyvatel, a zároveň sloužila jako ochrana státu před sociálními nepokoji či kriminalitou městské chudiny.

Po roce 1948 sociální péče nepřevzala chudinskou péči z první republiky, ale byla postavena na zásadách státu jako poskytovatele dávek i služeb. Města začala zaměstnávat sociální pracovníky, aby organizovali péči o potřebné.

Došlo k rozdělení oprávněných subjektů v péči o děti, zdravotně postižené nebo seniory a postupně se začal klást důraz na ústavní péči. Před rokem 1949 byl zřízen Domov odpočinku pro přestárlé ve Zborovicích. V Kroměříži fungoval Domov odpočinku Charity pro ženy a Charitní domov na Riegrově náměstí. Od roku 1952 fungoval ošetrovatelský ústav pro přestárlé v Kvasicích. V roce 1953 došlo k úplnému zestátnění klášterní nemocnice, a ta se stala součástí městské veřejné nemocnice s názvem Léčebna pro choroby stáří a chroniky.

Historie organizace Sociálních služeb města Kroměříže

Od 1. ledna 1965 fungovala okresní správa všech okresních ústavů sociální péče. Okresní ústav sociálních služeb poskytoval sociální a ostatní speciální služby potřebným spoluobčanům. Šlo zejména o ústavní péči v domovech důchodců a péči o mentálně postižené dospělé a mládež. Přímo v Kroměříži to byly dva domovy důchodců: Na Kopečku a Riegrovo náměstí.

Po roce 1989 se stavěly nové ústavy. Aby se mohlo vyhovět mnohým naléhavým žádostem o umístění do domovů, bylo nutné uvažovat o dalším rozšíření lůžkové kapacity. Od roku 1990 již naplno vyvíjí činnost Středisko sociální pomoci pro společensky nepřizpůsobivé občany a následně vznikla manželská a předmanželská poradna a linka důvěry. Otevřely se brány ústavů sociální péče, klienti se začali seznamovat s běžným životem a byla snaha je do něj zapojit. V rámci toho vznikaly různorodé pracovní terapie, které měly nejen manuální, ale i resocializační význam. Začalo se s edukací v ústavech pro mentálně postižené.

Významným momentem byla humanizace, při níž dochází k postupnému rušení omezovacích prostředků. Začíná se více spolupracovat s odborníky, zejména s psychiatry. Původně zdravotnický model se proměňuje. Do péče o klienty byli zapojeni pracovníci, kteří se starali o volnočasové aktivity. V roce 1994 byl dobudován nový Ústav sociální péče ve Chvalčově pro mentálně postižené.

Postupně byly vybudovány dva nové domovy důchodců přímo v Kroměříži. Další zařízení, které se v Kroměříži v roce 2000 nově vybuďovalo, byl Ústav sociální péče Barborka. Od Okresního úřadu Kroměříž – organizační složky státu, převzal Zlínský kraj Okresní ústav sociálních služeb Kroměříž, který zahrnoval ředitelství a třináct zařízení. Postupně bylo ředitelství a pět zařízení převedeno pod město Kroměříž jakožto zřizovatele. V roce 2009 byl otevřen nově vybudovaný Domov se zvláštním režimem Strom života, který je určen pro klienty s Alzheimerovou chorobou nebo jinými typy demencí.

Sociální služby města Kroměříže jsou příspěvkovou organizací zřizovanou městem Kroměříž. Pod Sociální služby města Kroměříže patří celkem pět zařízení. Tři domovy pro seniory, jeden domov se zvláštním režimem pro klienty s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí a Domov pro osoby se zdravotním postižením Barborka, kde jsou uživatelům kromě pobytové služby k dispozici i další sociální služby: odlehčovací služby, denní stacionář a podpora samostatného bydlení.

Ve všech zařízeních těchto sociálních služeb zastávají klíčovou roli sociální pracovníci. Ti jsou již u počátku spolupráce klienta s danou službou. Jednají se zájemcem o danou službu, provádějí sociální šetření, uzavírají smlouvu. Jsou v kontaktu s nejbližší rodinou klienta či jeho přáteli. V rámci další podpory klienta spolupracují i s jinými organizacemi. Všechna zařízení sociálních služeb nabízí prostřednictvím sociálních pracovníků sociální poradenství jako jednu z forem přímé podpory.

Literatura: NEČAS, J. *20 let sociální péče v Československé republice*. Praha: Ministerstvo sociální péče, 1938. | Kroniky zařízení Okresního ústavu sociálních péče | Česká provincie Kongregace Milosrdných sester sv. Vincence de Paul www.nemomil.cz | Studium archivních dokumentů v Kroměřížském archivu | Rozhovor s bývalým ředitelem SSKM Mgr. Ivem Vojtkem, který působil již jako ředitel Okresního ústavu sociálních péče.

Autorky: Mgr. Dana Brhelová – vedoucí sociální pracovnice, Sociální služby města Kroměříž

Markéta Vaculíková DiS. – sociální pracovnice, Domov se zvláštním režimem Strom života, Kroměříž

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Plakát byl vydán v rámci projektu MPSV – „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II“, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751, financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.